

Ihmisiä ja ihmisparkoja.

Kun käyskentelee ihmisvilinässä ja panee merkille vastaantulijain kasvoja ja olemuksia, niin monenlaisia havaintoja tekee. Niitä voi mitata monen mittakaavan mukaan, niitä ristiin rastiin, sikin sokin, kiireesti ja hitaasti, juosten ja astuen kulkevia ihmislapsia.

Ihmisyys yleensä on yksi mitta. Ja sen kannalta kysyn usein itseltäni, kun ihmisolennon näen: ihminenkö vaiko ihmisparka?

Paljon on parkoja, paljon. Niitä ovat kalpeat lapset, kurittomat, ryysyiset, joiden koulu on katuvieri eikä kodista ole tietoa. Niitä ovat nekin nousevat vesat, joiden kasvot ja puvut kertovat kotoista hyvinvointia, mutta myös ylimielisyyttä ja raakuutta. — Ilosta sen sijaan sykähittää sydän, kun vastaan juoksee tai ohi vilahtaa lapsiparvi tervettä polvea. Kirkkaat, avoimet katseet, reipas astunta, älykäs ilme. Heistä kasvaa, kaikista lapsista voi kasvaa ihmisiä. Voi sitä, joka yhdenkin pahentaa näistä pienemmistä!

Tuossa raahustaa vanhus. Koukkuinen vartalo, kuihtuneet kasvot ja niillä tuhansien tuskien leima. Oi, mitä kaikkea on hän elämässään kokenut ja kärsinyt! Työtä ja taas työtä, välillä nälkää, puutetta ja kurjuutta. Ihmisparka, ihmis-

parka. Mutta missä ovat ne, joiden takia hän on tuota tuskaa kärsinyt.

Käyskenteleehän tuossa täyteläinen herra. Luonnoton lihavuus, pussikkaat kasvot ja silmissä rivo ilme kertovat mässäyksistä ja paheista, ylellisyyden kirouksista. Sitäkö varten, että tällainen ihmisruumis voisi kehittyä, täytyy tuhanten tuskiinsa nääntyä?

Ahdistava kouristus tuntuu sydämessä, kun tätä kaikkea katselee. Kun näkee kalvakaan työläisen ja vertailee häntä „kultaisen nuorison” ylimieliseen anarkistijoukkoon, kun näkee kuihtuvan nuoren äidin ja vertailee häntä yläluokan naisiin, joiden ajanvietteenä on aviorikos teossa tai ajatuksissa, niin viha, viha väristyttää ruumista.

Mutta näkeepä niitä ihmisiäkin, — toivottomaksi kävisikin elämä muuten. Taiteilija astuu tuossa. Ruumis on kohtuullisen elämän ja tarkoituksellisen kehityksen vaikutuksesta normaali, terve iho ja joustava käynti. Kasvoilla henkisen työskentelyn, nerokkuuden leima. — Hän on ihminen!

Ammattityömies on tuossa. Tarmokkaalla järjestymisellä on saatu 9-tuntinen työpäivä ja joinakin vuodenaikoina auttava palkka. Taistelu pitää mieltä pirteässä jännityksessä, ilme osottaa luontaista älykkyyttä ja valistavan ajattelun henkevoitymistä. Hän tietää, mitä tahtoo. Hän

tahtoo olla ihminen ja täyttää mittansa semmoisena. Ja mitä vielä puuttuu, sitä pyrkii hän joka-päiväisen kehityksen kautta täydentämään. Hänen henkensä on vapaa ja ruumis janoaa vapautusta vielä painavista palkkatyöorjuuden kahleista.

Eikä hän vain itseään ajattele, omaa parastaan huolehdi. Hän tietää, että hänen menestyksensä on erottamattomasti yhdistetty koko työläisluokan menestykseen. Vain tasaisesti toisten rinnalla voi hän saavuttaa omnensa ehdot: kohtuullisen työn ja täyden töittensä tulosten nautinnon.

Hän tietää, mikä estää hänen vapaata ihmisyyskehitystään, hänen luokkansa, koko ihmiskunnan täydellisentymistä. Kapitalismi ja kaikki, mitä tämä sana sisältää. Siihen kuuluu paitsi orjatyötä ja sen ylläpitämää ylellisyyttä, myös köyhälistön valtiollinen ala-ikäisyys, kaiteisiin ahdetut kansalaisvapaudet, rahasta riippuva tie, kultaan kytketty taide, olevaisia oloja ihannoiva kirkko s. s. koko poliisivaltio.

Poliisivaltio, — mikä inhottu, vihattu sana! Ja se viha, yksilön viha, luokkaviha luo proletarisen luokkataistelun. Ihmiset, ihmisyytensä tuntuun heränneet työläiset sitä taistelua käyvät kurjien ihmisparkain puolesta paheitten ihmisraunioita vastaan, poljettujen ihmisyysspyrkimyksen

puolesta, etuoikeutettujen edelleennauttimispyrkimyksiä vastaan.

Luokka luokkaa vastaan, jotta tulokseksi tulisi ylempi ihmisrotu, terve, älykäs, avokatseinen ihminen.

Katselkaa kasvoja, vertailkaa vartaloita ja teidän vihanne liekki ei sammuu. Se ei saa sammua ennenkuin taistelun määrä on saavutettu — ihminen.

1908.

